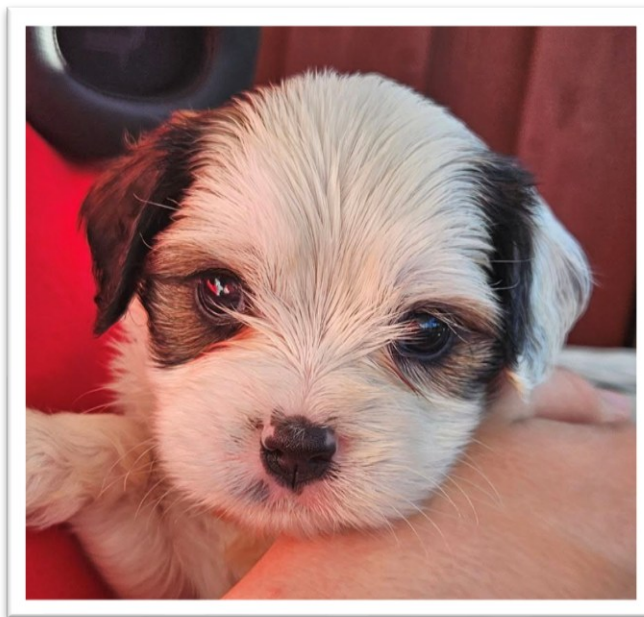
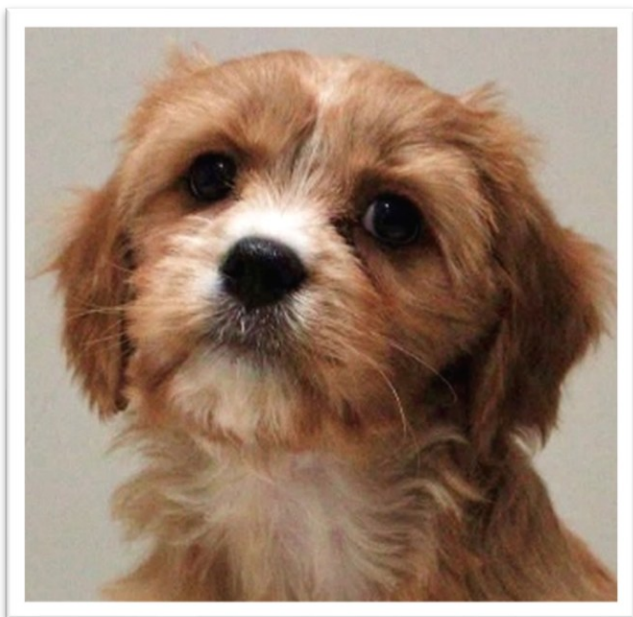

ROTURISTEYTYSPENTUOPAS

SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	3
2 KASVATTAJA TUKENA JA TURVANA	4
3 ROTURISTEYTYSCAVALIERIN VIRALLISET TERVEYSTUTKIMUKSET	4
3.1 PEVISA-OHJELMASSA MÄÄRITELLYT TUTKIMUKSET	5
3.2 JALOSTUSTARKASTUKSET	5
4 RAPORTOINTI OSANA RISTEYTYSPROJEKTIA	6
5 ROTURISTEYTYSCAVALIERIN JALOSTUSKÄYTTÖ	7
5.1 KUKA VASTAA PENTUEEN TOTEUTUKSESTA?	7
5.2 ER-REKISTERIIN SIIRTO ENNEN JALOSTUSKÄYTTÖÄ	8
6 YHTEENVETO.....	9
LISÄTIETOA ROTURISTEYTYKSISTÄ.....	9

Copyright: Cavalieriyhdistyksen jalostus- ja terveystoimikunta 2026

Kuvat: Anna Irjala, Ari & Marjut Penttinen, Jenni Rannikko,
Leena Vironen, Nina Granmo

1 JOHDANTO

Roturisteytysohjelma käynnistettiin potentiaalisena pitkän tähtäimen keinona parantaa cavalierin terveyttä. Roturisteytyspennun hankinnan lähtökohtana tulee olla aito ja vilpitön kiinnostus roturisteytystä kohtaan. Projektiin osallistuminen tuo mukanaan vastuuta, mutta myös mahdollisuuksia osallistua rodun terveyttä edistävään työhön.

On suositeltavaa perehtyä kaikkiin Cavalieryhdistyksen kotisivuilta löytyviin [roturisteytysmateriaaleihin](#) ennen yhteydenottoa kasvattajiin, sillä tällöin on helpompi koota ylös mieltä askarruttavia asioita projektiin liittyen.

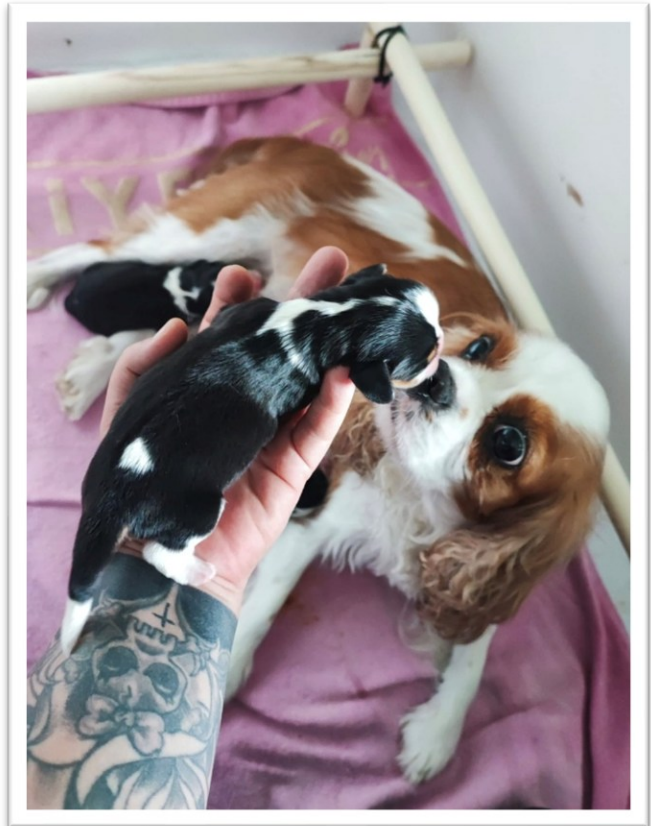
Projektin kannalta olennaista on, että cavalier on rotuna jo ennestään tuttu. Koska seuranta ja raportointi ovat olennainen osa projektia, vaatii yhtäläisyyksien ja eroavaisuuksien havainnointi rodun tuntemusta, jotta omistaja pystyy vertailemaan pennussa ilmeneviä ominaisuuksia puhdasrotuiseen cavalieriin.

Tämä opas antaa lisätietoa siitä, mitä roturisteytyspennun omistaminen käytännössä tarkoittaa. Oppaassa keskitytään roturisteytyspennun omistamisen eriytyspiirteisiin, joten siihen kannattaa tutustua jo mahdollista risteytyspentua suunnitellessa. Muilta osin suosittelemme perehtymään Cavalieryhdistyksen kotisivuilta löytyvään yleiseen pentuoppaaseen, josta löytyy paljon hyödyllistä tietoa uudelle pennun omistajalle.

2 KASVATTAJA TUKENA JA TURVANA

Yhtä lailla kuin jokaisen cavalierpen-
nun kohdalla, on kasvattaja tukena
arjessa eteen tulleiden mieltä askar-
ruttavien kysymysten kohdalla. Riste-
tysprojektissa kasvattajan tuen
voisi jopa ajatella olevan entistäkin
tärkeämmässä asemassa, sillä pro-
jekti tuo mukanaan sitoumuksia kai-
kille siihen osallistuville.

Roturisteytysprojektiin osallistuva
kasvattaja on sitoutunut huolehti-
maan tiedon kulusta sekä rotujärjes-
tön että kasvatin omistajien suun-
taan. Kasvattaja siis huolehtii siitä,
että risteytyspennun perhettä on in-
formoitu kattavasti siitä, mitä kaik-
kea projektissa mukana olo edellyt-
tää. Älä siis epäröi olla yhteydessä
pentusi kasvattajaan, mikäli koet
tarvitsevasi lisätietoa projektin vaati-
muksista. Projektiin osallistuviin kasvattajiin tai rotujärjestön jalostus- ja ter-
veystoimikuntaan kannattaa olla matalalla kynnyksellä yhteydessä myös silloin,
kun pohdit sitä, olisitko sopiva ehdokas tarjoamaan kodin roturisteytyscava-
lierille.

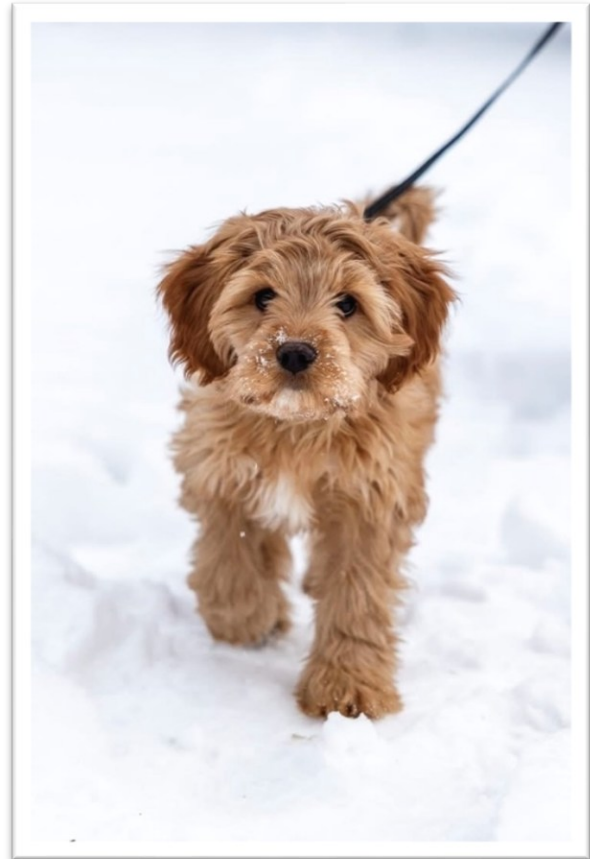
3 ROTURISTEYTYSCAVALIERIN VIRALLISET TER- VEYSTUTKIMUKSET

Roturisteytysohjelmassa määritellään risteytysyksilöiltä vaaditut viralliset
terveystutkimukset, sekä mahdollisesti myös tutkimusajankohdat. Vaa-
dittujen tutkimusten lisäksi yhdistelmän kumppanirotu vaikuttaa siihen,
onko suositeltavaa tehdä myös joitakin muita kumppanirodussa suositel-
tuja tutkimuksia. On myös mahdollista, että ohjelman päivittyessä vaati-
mukset muuttuvat, joten kannattaa seurata ajantasaista tiedotusta pro-
jektista.

3.1 PEVISA-OHJELMASSA MÄÄRITELLYT TUTKIMUKSET

Cavalierilla on voimassa oleva rotukohtainen perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelma eli PEVISA. Roturisteytyskoiran omistajana sitoudut siihen, että koirallasi on voimassa olevat cavalierin PEVISA-ohjelman mukaiset terveystutkimukset:

- ✓ **sydämen kuuntelututkimus**, tehdään roturisteytysohjelman mukaan ensimmäisen kerran 24 kk iässä (voimassa 12 kk)
- ✓ **polvitutkimus**, tehdään roturisteytysohjelman mukaan ensimmäisen kerran 24 kk iässä (alle 3-vuotiaana tehty tutkimus voimassa 24 kk)
- ✓ **silmätutkimus**, tehdään roturisteytysohjelman mukaan ensimmäisen kerran 24 kk iässä (voimassa 36 kk)
- ✓ **MRI-seulontakuvaus**, tehdään roturisteytysohjelman mukaan koiran täyttäessä 3 vuotta

3.2 JALOSTUSTARKASTUKSET

Projektin vaatimukseen lukeutuu virallinen arvio sekä koiran luonteesta että ulkomuodosta. Rotujärjestö tai Kennelliitto kutsuu ensimmäisen polven eli F1-jälkeläiset viralliseen käyttäytymisen ja ulkomuodon jalostustarkastukseen niiden täytettyä kaksi vuotta tai viimeistään ennen suunniteltua jalostuskäyttöä. Kennelliitto tukee roturisteytysyksilöiden jalostustarkastamista, joten osallistuminen on omistajalle maksutonta.

Seuraavissa sukupolvissa käyttäytymisen jalostustarkastuksen voi vaihtoehtoisesti korvata luonnetestillä ja ulkomuodon jalostustarkastuksen näytetytuloksella.

4 RAPORTOINTI OSANA RISTEYTYSPROJEKTIA

Koska roturisteytysprojektissa ollaan uuden äärellä, on raportointi olennaisessa osassa projektin etenemisen arvioinnissa. Yksilöiden ominaisuuksia ja terveyttä seurataan tiiviisti, jotta saadaan tietoa yhdistelmän periytyvistä ominaisuuksista. Risteytyspentujen omistajat raportoivat pyydetyt tiedot koiransa kasvattajalle, joka keskitetysti toimittaa koko pentueen tiedot rotujärjestölle. Lisäksi omistajan tulee vastata mahdollisiin rotujärjestön ja Kennelliiton terveys- ja käyttäytymiskyselyihin.

Pentuajasta lähtien sinun on tärkeää tallentaa oleellisia havaintoja koirasi luonteesta. Vaikka projektin keskeisin tavoite on terveyden edistäminen, on rodulle tyypillisen luonteen säilyttäminen myös keskeisessä osassa. Keräämäsi tiedot ovat avainasemassa, kun koko pentuetta ja koirasi jalostuskelpoisuutta analysoidaan.

Roturisteytyspennun perheen edellytetään kirjaavan ylös kaikki koiran eläinlääkärikäynnit ja niiden syyt siihen asti, kun koira täyttää 8 vuotta. Kun kerrot koirasi eläinlääkärikäynnistä, toimita liitteenä eläinlääkäristä saamasi hoitoyhteenveto.

Mikäli roturisteytyscavalierisi sairastuu niin, että se ei sovellu jalostuskäyttöön, tai koirassa todetaan joku muu jalostuksen estävä ominaisuus, toimita tästä sähköinen todistus kasvattajalle, joka toimittaa sen edelleen rotujärjestölle.

Lisäksi omistajan vastuulla on ilmoittaa koiran kuolema ja kuolinsyy Suomen Kennelliiton jalostustietojärjestelmään.

5 ROTURISTEYTYSCAVALIERIN JALOSTUSKÄYTTÖ

Lähtökohtaisesti kaikki roturisteytysprojektin alaisuudessa syntyneet pennut ovat tulevia jalostuskoiria. Tämä on syytä sisäistää jo pentua suunniteltaessa, sillä se on projektin etenemisen edellytys. Vasta laajojen terveystutkimusten myötä kuitenkin nähdään, mitkä yksilöt pentueesta osoittautuvat terveytensä ja luonteensa puolesta jalostuskäyttöön soveltuviksi. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että juuri sinun koirasi voi olla pentueestaan ainut, jonka varassa seuraavan sukupolven toteutuminen on. Koiraa ei siis tule viedä kastroitavaksi tai steriloitavaksi keskustelematta asiasta ensin koiran kasvattajan kanssa.

5.1 KUKA VASTAA PENTUEEN TOTEUTUKSESTA?

Suuntaviivat tulevaan jalostuskäyttöön määritellään jo siinä kohtaa, kun kasvattaja valitsee sopivia perheitä pennuilleen. Kasvattaja määrittelee itse, millaisin sopimuksin hän haluaa roturisteytyspennut uusiin koteihin luovuttaa. Jo ennen pennun kotiutumista on siis syytä käydä keskustelua siitä, miten mahdollinen jalostuskäyttö aikanaan käytännössä toteutetaan.

Kasvattaja voi sijoittaa pennun, jolloin mahdolliset tulevat pentusuunnitelmat ovat kasvattajan vastuulla. Tällöin perheestä tulee pennun haltija, mutta kasvattajalla säilyy sen omistajuus mahdolliseen jalostuskäyttöön asti. Tarkemmat kriteerit sijoitukseen määritellään sijoitussopimuksessa.

Toinen vaihtoehto on pennun myyminen perheelle niin, että kasvattaja jättää itselleen jalostusoikeuden. Omistajuus siis siirtyy perheelle siinä kohtaa, kun pentu muuttaa, mutta kasvattaja vastaa jalostuskäytöstä sovitusti.

Mikäli perheellä on kiinnostusta ja kokemusta pentueen toteuttamisesta, voi kasvattaja myös myydä pennun ilman jalostusoikeutta. On kuitenkin syytä pohtia omaako sellaista kokemusta, jota pentueen suunnittelu ja hoitaminen vaatii. Nartun kohdalla vaihtoehtona myös on siirtää pentueen toteuttaminen esimerkiksi jollekin itselle tutulle kasvattajalle.

Myös sillä on vaikutusta, onko kyseessä uros vai narttu. Uroksen kohdalla tilanne on siinä mielessä helpompi, että nartun omistaja vastaa pentueen toteutuksesta, ja urosta tarvitaan ainoastaan astutushetkellä. Pennun perheellä ei siis tarvitse olla valmiuksia jalostuskäytön toteuttamisen suhteen, sillä vaihtoehtoja pentueen toteuttamiseen on.

5.2 ER-REKISTERIIN SIIRTO ENNEN JALOSTUSKÄYTTÖÄ

Kaikki roturisteytyspennut rekisteröidään Suomen Kennelliiton roturisteytyskoirille luotuun FCI:n ulkopuoliseen FIRR-rekisteriin. Ne yksilöt, jotka on todettu jalostuskelpoisiksi, siirretään ER-rekisteriin ennen jalostuskäyttöä. Siirrettävien yksilöiden tulee siis täyttää rodun PEVISA-ehdot ja JTO-suositukset terveyden ja luonteen osalta, koirarekisteriohjeen vaatimukset sekä vastata Kennelliiton yleisen jalostusstrategian linjauksia.

Rotujärjestö tekee Kennelliitolle anomuksen siirrosta yhteistyössä kasvattajan kanssa, ja anomus käsitellään sekä roturisteytystyöryhmässä että jalostustieteellisessä toimikunnassa. F2-sukupolvesta eteenpäin yhdistelmiä ei enää tarvitse erikseen hyväksyttää Kennelliitossa.

F5-sukupolvesta alkaen risteytysjälkeläiset voidaan rekisteröidä suoraan rotukoirien FI-kantakirjarekisteriin, eli ne katsotaan virallisesti puhdasrotuisiksi cavaliereiksi.

6 YHTEENVETO

Roturisteytysprojektin eteneminen on kiinni aktiivisesti mukaan lähtevistä kasvattajista ja roturisteytyscavalierien omistajista. Vaikka aluksi projektin mukanaan tuoma tietomäärä ja vastuu saattaa tuntua suurelta, ei arki roturisteytyscavalierien kanssa pääpiirteiltään poikkea elämästä puhdasrotuiseen cavalieriin verraten.

Ennalta perehtyminen takaa sen, että tiedät mihin ryhdyt – ja mitä sinulta ja koiraltasi projektissa odotetaan.

LISÄTIETOA ROTURISTEYTYKSIKSI

- [Cavalierin Roturisteytysohjelma](#)
- [Kennelliitto: Roturisteytysprojektit - Mitä? Miksi? & Miten?](#)
- [Kennelliitto: Usein kysytyt kysymykset roturisteytyksistä](#)
- [Kennelliitto: Roturisteytysohje](#)